

caju u zrak svoje blješteće jezike. Po veštačkim jezerima plivaju lotosovi cvetovi, Deca vredno spuštaju svoje papirne brodiće na vodu. Bademovo drveće od papirmašea, čije su grane ukrašene ružičastim cvetovima, upotpunjavaju sliku živopisnosti. Udobne stolice stoje na sve strane, a sagovi prekrivaju ledinu. Kelneri na poslužavnicima raznose sladolede i pudinge, voćne sokove od pomorandže i limunade. Tu je i Koka-kola. Alkohol se u Indiji ne pije. U mnogim delovima zemlje vlada prohibicija, ili najmanje poluzabrana točenja alkohola. Verenika trijumfalno odvode do ukrašenog prestola obloženog sagovima. Iz jednog ugla ukočeno gleda lice boga — slona Ganeše. Trbušasti sin boga Šive mora obavljati da bude tu. Mlada i mladoženja mu se mole da im podari srećan život. Ganeša se smatra zaštitnikom mudrosti i veštine pisanja, tako da mu se mole i prizivaju ga i pisci u predgovoru svojih knjiga.

Verenik se duboko klanja bogu ispred čijih nogu pali mirisne štapiće. Mlade devojke donose cveće i kokosovo mleko. Pre svake svadbene svečanosti bogu Ganeši se prinosе žrtve (darovi). Ovaj bog, prijatelj ljudi, ne izaziva nikakav strah; »nad njim blista ju zvezde sa kojima se čovek dogovara«. Obično gosti čekaju više časova pre nego što se verenica pojavi. Godinama je bilo uobičajeno, da ona, u vreme ceremonije venčanja nosi rukom tkani, neukrašeni pamučni sari, jer je Mahatma Gandhi propovedao i preporučivao svome narodu skromnosti i jednostavnosti. Za ovog oca nacije, rukom tkani pamučni sari bio je i simbol borbe za slobodu, jer je Mahatma propovedao bojkot strane robe. I Indira Gandhi je nosila takav sari bez ukrasa na svojoj svadbi. Danas, većina Indijki to ne čini. Mlade danas nose skupocene crvene svilene sarie koji su vezeni zlatom. Jedan kraj sarija prebacuje se preko glave kao veo. U ovom običaju ogleda se jedna stara legenda. Prema indijskom učenju kozmos je obvijen u veo maje (iluzije). U knjizi proroka se kaže: gospodar života i smrti raspustio je preko nas nebo kao veo. Taj veo nas deli od carstva zagrobnog života koji mi možemo samo naslutiti, ali ga ne možemo videti. Samo specijalno posvećeni ljudi mogu odgrnuti taj veo.

Indijski svadbeni običaji u raznim oblastima se razlikuju pojedinostima, dok su suštinski isti. Pod baldahinom svadbenog paviljona podignuto je jedno uzvišenje od belo okrečene zemlje. U njegovoj sredini nalazi se jedan sud sa svetom vatrom. Okruženi svojim roditeljima sede mladenci koji se venčavaju. Svoja lica okrenuli su prema istoku. Ta lica izgledaju kao da meditiraju. Prode izvesno vreme pre nego što se otac mlade podigne sa izrazom lica kao da meditira i ceremonija sam-kalpa započinje. Na jednom mešinganom tanjiru stoji gomila pirindža koja simbolizira Kailasa, stanište bogova na Himalajima. Otac gomilu pirindža prekriva kokosovim orahom. Veoma glasno tri puta priziva imena svojih predaka — oca, dede i pradede: »O, preci moji koji obitavate u pitraloki, raju predaka, sidite u ovaj paviljon i dovedite sve pretke koji su bili pre vas. Ja vas molim da budete prisutni tokom ovog petodnevog svadbenog slavlja. Zaštitite ga i dajte mu srećan završetak«. Tada otac predaje činjicu sa pirindžom obrednom svešteniku. Udate žene donose vatra u bakarnom loncu. Pevajući, stavljaju je na uzdignuti deo paviljona. Purohita, obredni sveštenik, ga blagosilja, pri čemu okolo razbacuje travu dharba.

Vatra se pažljivo održava. Ona ne sme da se ugasi tokom svih pet dana ceremonije, jer, prema verovanju, to je loš predznak. »Otkako je nastala zemlja na njoj boravi agni (vatra). U Vedama Agni je proglašen bogom, jer on je sveti plamen koji žrtvu sprovodi u nebo, vodi je kroz oblake u obliku munje. Agni je »vatretni život i duh sveta«. On pripada snagama i elementima prirode iz kojih je sazdan svet. Agni je jedan od najboljih bogova hinduizma, večan kao svetlost i sunce, kao vetar i voda — eliksir života.

Verenik i verenica sedaju ispred vate, kada započinje ceremonija muhurta. Pošto purohita pozove sve bogove: Brahmū, Višnuu, Šivu, Krišnu, Devandru, Gandharve, Sidhe, Narade, čuvarе osam strana sveta i devet planeta, diže se verenik i prinosi novu žrtvu bogu Ganeši. On mu upućuje molitvu, meditira i moli ga da mu oprostī sve grehe koje načinio otkako je opasao svetu brahmansku uzicu. Da bi bio siguran u uspeh, on recituje jednu mantru i stavlja na sebe odoru pokajnika. Glasno obećava da je učiniti hodočašće Benaresu, najsvetijem gradu Indije. Praćen ženama koje pevaju i muzikom on se povlači, u nameri da otputuje. Na kraju mesta sačekuje ga njegov budući tast i moli ga da odustane od puta, jer on ima jednu neudatu devicu koju želi da mu da za ženu. Mladić prijateljski pristaje. Igra se završava u kući tasta sa ceremonijom arati. Na jednom mešinganom poslužavniku zapali se lampa napunjena

puCKETAVIM pirindžanim brašnom. Poslužavnik ide iz ruke u ruku i svako ga podigne iznad glave. Cilj ovog čina je da se odagnaju zli pogledi urokljivih očiju ljudi.

Od svih ceremonija najznačajnija je tzv. kanija-dana — poklanjanje mlade. Budući tast sedi kraj verenika i čuteći ga posmatra. Mnogi veruju da on ovim činom nastoji da dubinski sagleda partnera svoje kćeri, da u njemu otkrije božansko koje poseduje svaki čovek. Kada to »sagleda«, on pere noge mladoženji, recitujući mantrе. Posle pranja nogu otac meditira i upućuje molbu dvadeset jednom pretku svog oca, dede i pradede. Tada sledi molba bogu Višnuu da njegovu mladunu kćer, koju želi dati mladom čoveku, gleda blagonaklono. Posle svega, otac uzima ruku svoje kćeri, stavlja je u ruku mladoženje i posipa preko ruku osvećenu vodu.

»Alegorični smisao svih ovih ceremonija«, piše AbbeDubois u svojoj knjizi »Hindus, Manner, Customs and Ceremonies« »lako je razumeti«. Kanija — Dana simbolizira trenutak kada otac predaje svoju kćer zetu i na njega prenosi roditeljski autoritet. Kada mladoženja svojoj mladostini stavlja zlatnu traku oko vrata, označava da je taj poklon primljen i da je žena sada njegovo vlasništvo. Žrtva vatri i tri kruženja oko nje koje čine mladenci je ratifikacija ugovora koji su zaključili za njih njihovi roditelji. Obilazak oko vatre je najsvetiji čin. Ceremonijom mangalastha se simbolizira blagoslov bogova novom paru. Ceremonija seša je izraz želje za izobiljem, da im ona podari zemaljska blaga.

Kada se sve glavne ceremonije završe, započinje uobičajeni svadbeni ručak. On se poslužuje zasebno muškarcima, zasebno ženama. Jela se serviraju na lišću banana. To je obično pirinadž sa ljutim sosom, kari jelo od povrća, mali kolačići, puding i ostali slatkiši, jogurt, banane i mango. Na kraju dolazi piće od limunovog soka i šećera, kardamon i anis pomešani sa vodom. Kada gosti završe sa jelom, započinje ritual koji pomaže varenju najedjenih gostiju — sveopšte podriganje. Posle toga se opet pred mladoženju stavlja vatra, a čin je propraćen stalnim pogaњanjem sveštenika. Ruku pod ruku mladi par odlazi do statue boga kućnog zaštitnika, pred nju se bacaju na kolena, dodirujući čelom pod. Istim ritualom se obožava i pet svetih posuda od gline u kojima je posađeno pet vrsta semena. Njih mladenci poškopljavaju osvećenom vodom. Tek posle svih tih ceremonija venčani par sme da sedne za sto. Pred njih se stavlja jedan jedini list banane sa jelom. Ovaj zajednički ručak označava njihovo potpuno jedinstvo. Kada je i obed mladenaca završen, oni se, zajedno sa gostima i brahmanom, upućuju u park. Na mestu gde se između drveća vidi nebo, sveštenik pokazuje polarnu zvezdu. To se zove arundhati — predanost žene Vasišti. Mladi par se duboko pokloni dalekoj zvezdi i polažu zavet da će živeti tako čisto kao Arundati i Vasišta koji su proglašeni zvezdama.

IMPRESIJA KAPITALA

Iz tvojih ruku kamenom izgradih piramidu kapitala bez očiju bez vrata sa posuđenim usima i razbijenim prozorima

Bez kapitalnih stvari daleko smo od kapitala

A valjalo bi zapamtiti impresiju prijatelju o vrtlogu neprekidnom skladu jednostavnosti u kome se besciljno vrtimo

OPSTANAK

Bijeg od očaja bijeg od stvarnosti zabluda nade do spasa

Uljašteno ustakljeno improvizacija neimaštine sterilni identitet opstanka

spasi me

Izbeumljenog od straha uprti na leda i povedi do krajnjih granica svojih mogućnosti bezvoljno bez straha

spasi me

Teorija opstanka ispod staklenog zvona izvuci je

Ako možeš

opstanak fes d. frntić urlihologija milan ajduković

Moja ljubavnica je rođena u podne u jednom razlupanom budilniku

Od onda joj iz tabana rastu staklene reči da po njima hoda Tako je sišla kroz moje sutonjavanje da mi prebroji rebra i otkucaje Rebrima da gađa mesec iz nekih prošlih a nedovršenih noći Da zamota laž u komad mesa i da je ispljune u posle

U ponoć je rodila mene sa smehom unatraške Niz kičmu da joj sidem da joj stanem na rep

Sreća što je neko od nas umesto kolača koji su bili na stolu pojeo rođendane

I tako kažu da su me videli te noći kako sam istrčao iz jednog starog ogledala i otišao

Išao sam po stenovitoj plaži kroz kameno doba Neko mi je pomešao dane ovog i onog drugog i onog trećeg sveta Išao sam sve dok me jednog dana moj rođeni kip nije bacio iz naručja i razlupao o kamene talase

Ne sećam se da sam ih ja izmislio

Kažu da ću preživeti u snu nekog od mrtvih